NOORD-BRABANDER.

NOMMER 115 — 'S BOSCH, DONDERDAG 24 SEPTEMBER 1835.

Kerkelyke Staat.

ROME.

Volgens eene bekendmaking van Z. Em. den Kardinaal-Vikaris, is den 7 Augustus eene novene begonnen tot voorbereiding van het feest der geboorte van de H. Maagd. Deze novene wordt in al de parochiale kerken, in die, toegewijd aan de H. Maagd, en in de andere openbare kerken gevierd. Z. H. heeft voor die oefeningen afgelaten, verleend, welke ten doel hadden, om den geesel der cholera in Italie af te weren.

Den 6 Augustus heeft de akademie van den katholyken godsdienst eene zitting gehouden, waarin pater *Gualerin*, Provincial-Generaal der conventuele minderbroeders en regent van het Kollegie van den heiligen *Bonaventura*, ondernomen heeft het valsch en roekeloos vonnis van den heer *de Potter* over de onfeilbaarheid der kerkvaderen te bestrijden. Hij heeft door de evangelische geschiedenis bewezen, dat de Zaligmaker slechts eene autoriteit of gezag in zijne kerk heeft [illegible] en door getrokken uit eenige uitdrukkingen van [illegible] en *Dionysius II*, die door den vijand van den [illegible] kwalijk begrepen en uitgelegd zijn geworden. Geheel de [illegible] overtuigende arglistigheid en partijdigheid van den heer *de Potter* tegen al wat den roomsch katholyken godsdienst betreft.

Wij hebben gezegd dat Z. Em. de Kardinaal *Rusci*, Aartsbisschop van Benevent aan de Broeders der christelijke scholen een oud klooster der stad had bestemd, om daarin eene school te vestigen. Z. Em. heeft dit klooster, onder den naam van de heilige *Sophia*, gebouwd [illegible] VIII eeuw onder de lombardische koningen [illegible] vele jaren door soldaten, gebruikt, die stad [illegible] Van [illegible] Z. Em. [illegible] naar hunne [illegible] Kardinaal-Vikaris [illegible] van genegenheid [illegible] Vier scholen maeten in [illegible] worden, welke een aanzienlijk getal [illegible] kunnen bevatten.

Duitschland.

FRANKFORT, den 20 September.

De Keizer en Keizerin van Oostenrijk zijn den 7 van Klattau te Pilsen aangekomen en den 9 van daar naar Toplitz voortgereisd.

De aartshertogen *Frinz*, *Karel en Jan* van Oostenrijk hebben van den Koning van Pruisen het orde teeken van den Zwarten Arend ontvangen.

— De Hertog van Saksen-Koburg is den 17 dezer uit Stockholm te Berlijn aangekomen en de minister van buitenlandsche zaken, *Ancillon*, is dit laatstgenoemde reeds naar Dresden afgereisd.

— Mgr. de Bisschop van Bazel heeft aan de regering van Aargau geantwoord, dat hij, waar het kerkelijke regten geldt, onafhankelijk van de wereldlijke magt is: dat hij aan de vorderingen van de [illegible] regering tegen de benoeming van eenige pastoors, die, [illegible] hebben, geene [illegible] kan.

— De bergval in Wallis (Zwitserland) heeft zijne verwoestingen voortgezet. De aardstroom is den 3 en 4 weder begonnen en had den 6 nog niet opgehouden. Hij vloeit door de Barthelemy-beek in de Rhone. Misschien is het grootste gevaar nog niet voorbij. Behalve de groote rots, die in den avond van den 25 Augustus instortte, is de top van de *Dent du Midi* nog van talrijke rots-ijs en sneeuw kluiten omgeven, van welke er steeds nederslagen te vallen, daar bij voortduring stof op die plaats gemeld wordt.

— Uit Bern wordt van 14 September gemeld. Onze Voor-Alpen zijn tot diep naar beneden besneeuwd; ook op den Jura ligt sneeuw en er heerscht hier sedert eenige dagen eene zoo gevoelige koude, dat men de schoorsteenvuren niet branden.

Engeland

LONDEN, den 20 September.

De heer *Daniel O'Connell* zet zijne reis door Groot-Britannie voor het belang der ongelukkige Ieren voort. Den 14 is hij te New-Castle aangekomen en heeft aldaar even als vroeger te Manchester, in eene openbare volksvergadering en daarna op een ter zijner eere gegeven gastmaal redevoeringen gehouden. Hij heeft veel over eene herstelling van het lot der Ierlanders gesproken. Algemeen heeft het volk zijne redevoeringen toegejuicht. Zijne reede aan het gastmaal te New-Castle is gekenmerkt door eenen hevigen aanval tegen de belemmering der vrije drukpers, die zoo schandelijk en onderdrukkend is, in weerwil der grondwetten van eenige staten, dat elk brave engelschman liever zou sterven, dan zich aan zulk eene dwingelandij te onderwerpen. Van New-Castle heeft *O'Connell* zich naar Schotland begeven. Te Edinburg en Glasgow maakt men reeds toebereidselen om hem plegtiglijk te ontvangen. Daarna zal hij naar Ierland terugkeeren.

— Men heeft alhier berigten uit Lissabon tot den 6 dezer, toen aldaar alles rustig was. — Ten aanzien van de verwijdering tusschen het hof van Portugal en dat van Sardinien, deelen de dagbladen een rapport mede, dat onder dagteekening van den 3 dezer door den minister van buitenlandsche zaken aan de Koningin werd gerigt, en waarbij zeer breedvoerig wordt uiteengezet, hoe het Sardinisch gouvernement heeft kunnen goedvinden den Portugeschen zaakgelastigden, die sints een aantal jaren te Turijn was gevestigd, en tevens wel niet officiel erkend, doch toegelaten werd, geheel onverwacht en zonder eenige aanleiding, te gelasten om binnen 24 uren het Sardinisch grondgebied te ontruimen. Ten einde zoo mogelijk ernstige gevolgen voor te komen, heeft het portugesche ministerie alvorens wederwraak te willen nemen, eenen gerustenden tijd gevraagt, of men wellicht omtrent dien maatregel eenige voldoende [illegible] geven zoude, doch aan dien eindelijk, hierdit te leur gesteld, genoodzaakt H. Majesteit voor te stellen, dat al de consulaire agenten van het Sardinisch bestuur op portugeesch grondgebied in hunne funetien te schorsen, en aan de schepen onder Sardinische vlag den toegang tot de havens te ontzeilen. Dien overeenkomstig wordt dit rapport, door een dekreet gevolgd, waarbij het *exequatur* aan de genoemde consuls verleend, wordt ingetrokken, en de portugesche havens voor de schepen onder Sardinische vlag, na verloop van twee maanden, worden gesloten. Intusschen zullen de Sardinische onderdanen, onder bijzondere beschermning van het portugeesch bestuur worden gesteld. Bij voortduring worden er van hier troepen en krijgsbehoeften naar Spanje ingescheept.

— Uit Jamaica heeft men hier tijding tot den 9 Augustleden. De Gouverneur had de wetgevende vergadering den 4 geopend met eene aanspraak, waarin hij zeide bij voortduring de meest verblijdende berigten te ontvangen, wegens den staat van rust die de Kolonie genoot.

Frankrijk.

PARIJS, den 20 September.

De bekende redacteur van den *National*, *A. Carrel*, maakt in de dagbladen bekend, dat hij bij de aanstaande verkiezingen te Grenoble niet lid van de Kamer van afgevaardigden wenschi te worden benoemd.

— De ministeriele bladen spreken het gerucht, dat er eene koninklijke garde zoude worden opgerigt, ten stelligste tegen.

— *Fieschi* schijnt dagelijks in beterschap toe te nemen. Men wil dat het thans volkomen geblaken is, dat hij het geld, hetwelk hem tot den aankoop van wapenen noodig was, van den voortlugtigen *Pepin* heeft ontvangen.

— Het *Journal de Paris* bevestigt heden, dat aan den door eene telegraphische depeche van den 15den uit Madrid het berigt heeft ontvangen, dat de heer *de Toreno* zijn ontslag had gevraagd, en dat de zamenstelling van een nieuw bestuur aan den heer *Isla Mendizabal* was opgedragen. De generaal *Alava* was dienzelfden gevolge tot president van den raad benoemd; de overige plaatsen waren nog niet vervuld.

— De dagbladen van Barcelona zijn den 8sten dezer [illegible] dat het manifest der Koningin regentes in [illegible] gedrukt, bij de

provinciale junta's worden ontbonden, aldaar dan 9 zijn ontvangen, en dat onmiddelijk de stedelijke en provinciale autoriteiten zich hebben vereenigd, en zich onder den titel van *Opper-junta van bestuur in het prinsdom Katalonien*, hebben geconstitueerd. Dit ligchaam heeft daarop nog denzelfden dag de volgende proclamatie uitgevaardigd:

Kataloniers!

»In hagchelijke oogenblikken moet men beslissende maatregelen nemen. De overheden dezer provincie hebben van het ministerie beslissende omvangen, die den staat te grunde zouden richten. Het behoud van het vaderland is de hoogste wet. Door dit beginsel geleid, hebben zij zich met de consultative junta vereenigd, en in overeenstemming met deze besloten, zich bij voorraad tot een *opper-junta van bestuur in het prinsdom Katalonien* te vormen, onder voorzitterschap van den kapitein-generaal. Aan dit ligchaam zullen alle overige militaire en burgerlijke autoriteiten der provincie ondergeschikt zijn, tot de vertegenwoordigers der andere gewesten, zich ten gevolge der beschikkingen der consultative-junta, in deze hoofdstad vereenigd hebben, en alzoo eene vergadering worden zamengesteld, die ten volle de vettigheid heeft, welke haar thans door den drang der omstandigheden ontbreekt.

»Burgers! De opper-junta, u van deze hare instelling kennis gevende, ziet zich thans verpligt u het beginsel te herinneren, dat alle maatschappelijke waarborgen door wanorde verloren gaan, en dat het behoud van het vaderland en onzer pas verkregene vrijheid dringend de handhaving der openbare rust vorderen; zonder welke uwe vertegenwoordigers de taak die zij zich vrijwillig hebben opgelegd, niet zouden kunnen vervullen, terwijl men eenen maatregel, die voor het algemeen welzijn volstrekt noodzakelijk is, als eene daad van opstand zoude kunnen beschouwen, die niet met het verstand onzer talrijke bevolking zoude overeenstemmen.

Leve de vrijheid! Leve *Isabella II*! Leve de openbare orde!

Barcelona, 9 September 1835.

(Get.) *José de Castellar*, voorzitter.

Nog heeft zich denzelfden dag de stedelijke militie vereenigd en heeft iedere compagnie eenen commissaris benoemd, die in last had aan de genoemde junta de inzigten hunner korpsen mede te deelen. Deze commissarissen zijn daarop te gelijk met de afgevaardigden der verschillende wijken gehoord, en heeft men in het breede overwogen, of het zake was de constitutie van 1812 af te kondigen, dan wel de zamenstelling eener nieuwe grondwet aan de cortes op te dragen. Eindelijk is er besloten hieromtrent geene bepaling te maken, alvorens de deputatien die naar Valencia en Saragossa zijn gezonden, waren teruggekeerd, om alsdan in overeenstemming met de bevolking dier plaatsen te handelen. Te midden van al deze beraadslagingen blijft steeds de getrouwheid aan de jonge Koningin op den voorgrond gesteld.

De junta van Valencia en Murcia heeft, onder dagteekening van den 7, andermaal een adres aan de Koningin-regentes vervonden, waarbij men verklaart, in weerwil van het besluit tot ontbinding vereenigd te blijven, en tevens op de bijeenroeping der cortes en de afdanking van het ministerie aandringt.

Uit Cadix schrijft men van den 4, dat zich ook te Cordova en Sevilien junta's hebben gevormd, die met die der overige provincien dezelfde lijn zullen trekken. De kolonne die van Cadix uitgetrokken is, om den opstand elders aan te moedigen, werd te Xeres, te San Lucas aan het eiland Leon en andere plaatsen met geestdrift ontvangen, en zoude zich thans naar Sivilien begeven, om ook daar de beweging-partij te ondersteunen. Insgelijks is er reeds den 29 der vorige maand een korps van 3000 vrijwilligers uit Malaga te Grenada aangekomen, om op de grenzen van Andalusien post te vatten, en des noods, indien het gouvernement zich niet naar het verlangen der zoogenaamde vrijheids-vrienden mogt voegen, op Madrid aan te trekken.

— De *Gazette de France* bevat de volgende bijzonderheden omtrent het gevecht, dat in den omtrek van Bilbao is geleverd.

»Don Carlos is den 10 met het grootste gedeelte van zijn leger te Durango aangekomen, en heeft den volgenden dag den vijand te Arrigarizo, een dorp op den weg van Bilbao naar Vitoria, aangetast. Naar de verbittering te oordeelen, waarmede beide partijen hebben gestreden, moet dit gevecht een der belangrijkste en hevigste geweest zijn, dat sinds het begin van den oorlog zijn geleverd. De engelsche vrijwilligers en christino's, naar de zijde van Bilbao teruggedrongen, hebben getracht eene brug te verdedigen, die op een half uur afstands van die plaats is gelegen. Het schijnt dat zij in die positie, die met de bajonet is ingenomen, het meeste hebben verloren; vooral de hulptroepen hebben veel geleden. Het gevecht heeft tot den avond geduurd. De christino's hebben 1800 à 2000 man aan gesneuvelden en gekwetsten verloren.

»Denzelfden dag heeft *Zumalde* met vijf bataljons 2000 christino's geheel op de vlugt geslagen.«

Uit Irun schrijft men van den 14, dat aldaar den vorigen dag reeds het bericht werd ontvangen, dat generaal *Espartero* in de nabijheid van Durango, den 11, totaal was geslagen en de carlisten omtrent 500 gevangenen hadden gemaakt, waaronder een generaal, die allen tot de engelsche hulptroepen behoorende, dadelijk zouden zijn gefusilleerd. Twee bataljons carlisten, die vroeger tusschen Hernani en Tolosa post hadden gevat, doch in de laatste dagen naar Bergara waren terug getrokken, hadden thans hunne vorige posities op nieuw bezet.

Ook het *Journal de Paris* deelt eene telegrafische depêche uit Bayonne mede, volgens welke *Espartero* met de engelsche vrijwilligers in den omtrek van Bilbao eene vrij gevoelige nederlaag heeft geleden.

Van de grenzen heeft men heden niets belangrijks vernomen.

— Het *Memorial d'Agen* geeft verslag van een vuur-luchtverschijnsel, hetwelk zich kortelings in den omtrek dier stad werd waargenomen. Tegen 6 uren des avonds bespeurden de bewoners der dorpen la Française en Dizac, kort na een onweder, eene vuurzuil van naar schatting 13 voet omvang. Zij had eene middellmatige hoogte, hetgeen in den beginne deed gelooven, dat een graan- of strooschoof in brand gestoken was. Spoedig kwam men tot andere gedachten, vermits de vuurkolom uit het luchtruim naar het noordwesten toog. Zij draaide en de rivier Yaut baadde, waarin zij het water deed kooken en verdampen. Vervolgens rees zij verder omhoog en nam, onder een schrikbarend voorkomen, hare rigting naar het dorp Lizac. Hier was de angst ten toppunt gestegen, de geheele bevolking stroomde naar de kerk om afwending van het dreigende gevaar te smeken. Inmiddels kwam de vuurzuil pijlrecht op het dorp aanzetten, kwam in aanraking met eene der huizen en rukte eenige dakpannen van hetzelve af, zonder dat eenig spoor van dezelve kon worden ontdekt. Daarna ontmoette zij verder, zwaren notenboom op haren weg, waarvan al de takken vernield en de stam gebroken werden; doch hierdoor werd ook de vlam uitgedoofd, die in eene groote rookkolk eindigde, door welke de dampkring langen tijd bedekt bleef.

België

BRUSSEL, den 22 September.

De senaat heeft gisteren de door de kamer van vertegenwoordigers reeds aangenomen wetten op de naturalisatien en betrekkelijk de officieren in vreemde dienst, goedgekeurd. In deze zitting heeft de baron *de Pelichi* een ontwerp tegen het duel aan den senaat aangeboden, hetwelk besloten werd na de afdoening der thans in behandeling zijnde wetten in overweging te nemen.

De senaat heeft in dezelfde zitting het gevraagd krédiet voor de legatie te Rome goedgekeurd en zich met de behandeling der overige wetten bij denzelven aanhangig voortgegaan.

— Volgens den *Messager* is de tegenwoordige gouverneur van Oost-Vlaanderen, graaf *Vilain XIIII*, bestemd om den vacanten gezantschaps-post te Rome te gaan bekleeden.

— Sedert eenigen tijd werd er geklaagd over den traagen voortgang van den arbeid aan de spoorwegen tusschen Mechelen en Antwerpen; thans geven de bladen de reden daarvan op, dat de ingenieurs *Simons* en *de Ridder*, die het plan er van gemaakt hebben, zich naar Engeland hebben begeven, om aldaar, alvorens een nieuw stelsel voor het aanleggen van spoorwegen door een Amerikaan in Engeland ingevoerd, te onderzoeken.

— Men heeft den 17 dezer in het kamp te Beverloo een spiegelgevecht gehouden, waarbij een deel der troepen onder den generaal *d'Olivier*, de hoogten van Rechtel verdedigden, terwijl de overige troepen onder de generaals *Goethals*, *Dauvin*, *van den Meer*, *Gérard*, *Malherbe* en *Marneffe* den aanval deden.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, ...

Maandag morgen 21 ... uit de Sociëteit alhier het Loo vertrokken.

— Aan de gemeente-regten in de besturing van den weg van Rotterdam naar Delfshaven is door ... vergunning verleend tot het bestraten van den bestaanden weg tusschen Schiedam en Delfshaven, en tevens octrooi tot het heffen van een tolregt op voormelden weg, volgens een daarbij door Hoogstdezelve vastgesteld tarief, waarvan de plaats nader bij besluit zal worden bepaald.

— Tot rijks-advokaat te 's Hage is, in plaats van wijlen Mr. *C. van de Kasteele*, benoemd Mr. *C. Reinvaan*, aan hem als adjunct toegevoegd geweest.

— Te Amsterdam is aangekomen en in het *Wapen van Amsterdam* op het Rusland afgestapt, Z. Exc. de heer baron *Fagel*, minister van staat.

Graaf *Augustijn Capo d'Istria*, broeder van wijlen den president van Griekenland, is dezer dagen uit Londen hier te lande aangekomen. Dezelve bevond zich eenige dagen geleden te Amsterdam en is van daar weder vertrokken, na een bezoek te hebben afgelegd bij den consul-generaal van het grieksche koningrijk, den heer *S. Paleologo*, aldaar.

— Uit Amsterdam wordt gemeld:

«Men verneemt dat de batterij no. 12, welke sedert eenigen tijd nabij deze stad, in en om de dorpen Slooterdijk, Slooten, enz. gekantonneerd gelegen heeft, met den 3 der volgende maand gemelde kantonnementen verlaat en verplaats wordt naar Haarlem. Ook met betrekking tot een deel der kavallerie, binnen deze stad garnizoen houdende, is, naar men verneemt, eene verplaatsing op handen.»

— Men verneemt, dat voortaan de brieven, afkomstig van Groot-Brittanje en voor dit rijk bestemd, die door de gendresseerden geweigerd zijn, of om de eene of andere reden niet aan hun adres hebben kunnen worden besorgd, niet meer, onder de gewone rebuten of onbestelde brieven, aan het hoofdbestuur opgezonden, maar postdagelijks naar het grenskantoor te Rotterdam zullen worden teruggezonden. De directeur van laatstgemeld kantoor zal die brieven verzamelen en, met het einde van elke maand, in een pakket, als retourbrieven, naar Londen opzenden. De pakketten met retourbrieven, welke, in eene omgekeerde rigting, te Rotterdam uit Engeland worden ontvangen, zullen door het grenskantoor worden behandeld.

— Men meldt uit Scheveningen, van den 15 dezer, dat er dit jaar *vijf en dertig* pinken op de aanlanding of eigenlijk versche bokkingvangst zullen uitvaren, zijnde er meer dan in het vorige jaar. Reeds gisteren zijn er drie uitgegaan, de overige volgen deze week.

— Voor weinige dagen hebben de visschers, eenige mijlen oostwaarts van Calais, een metaal stuk geschut opgehaald, alwaar het vermoedelijk twee eeuwen onder de zee is bedolven geweest. Het stuk, hetwelk van zeer goed maaksel en van vele versieringen voorzien is, bevindt zich in zeer goeden staat van conservatie. Het weegt 3102 ponden, is lang 10 voet 8 duim en wijd 4½ duim. Eene gedeeltelijk uitgewiste inscriptie vertoont het woord *Zeelandia* 1614. De zee-chronijken der Vlaamsche kust vermelden het vergaan van eenige Hollandsche oorlogsschepen op de zandbanken niet ver van Calais, omstreeks dien tijd; misschien is deze kanon waarschijnlijk van zulk eenen bodem afkomstig.

— Het *Dagblad van Smyrna* van den 12den dezer, uit Alexandrie van 17 July, meldt dat de pest aldaar nog 12 dagen lang geheel verdwenen te zijn, toen weder met vernieuwde heftigheid uitgebarsten was. Ook op andere plaatsen, in Egypte rigtte die ziekte steeds verwoestingen aan, en men vreesde zeer dat het land voorerst niet van die plaag bevrijd zou worden.

STATISTIEK.

Het blijkt uit eene officiele opgave, dat er in ons rijk, op 1 Januarij 1834, 49 spaarbanken gevestigd waren; als in Noord-Brabant 3, te 's Hertogenbosch, Breda en Heusden; in Gelderland 6, te Zutphen, Tiel, Zaltbommel, Lochem, Epe en Vorden; in Noord-Holland 14, te Amsterdam, Haarlem, Alkmaar, Edam, Enkhuizen, Heemstede, Hoorn, Koog aan de Zaan en Zaandijk, Monnikendam, Purmerend, de Rijp, Weesp en Zaandam; in Zuid-Holland 11, te 's Gravenhage, Rotterdam, Leiden, Briele, Delft, Dordrecht, Gorinchem, Schiedam, Vlaardingen, Bodegraven en Middelharnis en Sommelsdijk; in Zeeland 4, te Middelburg, Vlissingen, Zierikzee en Sluis; in Utrecht, en wel te Utrecht; in Friesland 5, te Leeuwarden, Harlingen, Sneek, Workum en Dragten; in Overijssel 4, te Zwolle, Deventer, Kampen en Enschede; en te Groningen 1, namelijk in Groningen. Bij het opmaken der laatste rekening bevonden er zich, voor zoo verre men opgaven der banken had ingewonnen, 9180 deelnemers. Het kapitaal der banken, daaronder begrepen hetgeen zij te goed hadden, beliep ƒ1,155,253,36, en hetgeen de banken verschuldigd waren, bedraagt ƒ1,203,740,59. Het zuiver bedrag der reserve-fondsen heeft beloopen ƒ47,711,55.

HALLEYSCHE KOMEET.

Uit Leeuwarden wordt van den 21 dezer gemeld: Ook alhier is de Komeet van *Halley*, in den afgeloopen nacht, bij tamelijk helderen hemel, met twee half-kwartsnommadische kijkers, waargenomen tusschen de sterrebeelden der Tweelingen en den Wagenman, in de rigting der sterren *Castor* en *Pollux* en *Capella* en *Aldebaran* of *den Stier*, op weinig meer dan de helft van gemelde ster afstaande, welk punt met de berekening van 93 graden regte klimming overeenkomt. Zij vertoonde zich met veel flauw licht, en had een nevelachtig aanzien; het voorkomen dezer ster was, zelfs bij herhaalde en naauwkeuriger waarnemingen, zeer twijfelachtig, en de staart alsmede moeijelijk te bespeuren.

De heer kapitein *von Boguslawski*, te Breslau, heeft in het dagblad dier stad een artikel over de Halleysche Komeet doen plaatsen, waaruit wij het volgende overnemen:

Heden (9 September) is de Komeet nog slechts 28½ millioen mijlen van ons af; binnen het tijdsbestek van 17 dagen, dus vóór den 26 dezer, zal zij tot op de helft van gezegden afstand naderen tot ons zijn gekomen. Van dat tijdstip af aan zal zij wel ontwijfelbaar ook voor het ongewapend oog zigtbaar worden, en terwijl zij eene zeer van sterren ontbloote streek aan den hemel tusschen de hand van Kastor en de voorpooten van den grooten Beer doorwandelt, in het tijdsverloop der daarop volgende 14 dagen, het belangrijk gezigt eener steeds grootere lichtontwikkeling en der ontvouwing en uitbreiding van een voorzeker niet onaanmerkelijk grooten staart aanbieden. Op den 10 October zal zij tot op 2 millioen mijlen ons genaderd zijn, en des avonds zeer dicht boven, of het achterrad van den grooten wagen gaan, hetwelk men dan onderwerpen gewend staat. De overige sterren van dit gesternte gaat zij in eene vlakke boog verscheiden graden meer noordelijk voorbij, en den 11 October volgens den gemelden regt doorsnijden het schoone sterrenbeeld, de groote Beer en de Noordster. Des daags staat dan de Komeet voor ons onzigtbaar, hoog aan den hemel, en gaat tusschen 9 en 12 ure ons Zenith, slechts weinige graden bezoorden voorbij. Op den 11 October is zij geene volle 4 millioen mijlen en den 12 des avonds, op den tijd harer grootste nabijheid tot de aarde, boven de middenster in den staart van den grooten Beer stralende, slechts 38,50,000 mijlen van ons af, en dus nog 2 millioen digter bij ons dan de ons meest nabij loopende planeet (Venus) ooit tot ons komen kan. Op den volgenden dag zal echter de Komeet waarschijnlijk reeds over de buitenste ster van den grooten Beer voorbij getrokken zijn, eerst haar grootste glans bereikt hebben, en in evenmin maten helderer lichtstralen dan heden avond, vermits, terwijl hare verwijdering in 24 uren slechts onmerkbaar (ongeveer 30,000 mijlen) toegenomen heeft, haar licht door de zon, met elke haar nader komende schrede, in helderheid wint, en de straks later opkomende maan ons langer vergunnen zal den belangrijken lichtrijken sterrenvreemdeling aan den donkeren hemel te bewonderen. Deze hare grootere nabijheid zal, indien de weêrsgesteldheid gunstig is, den sterrekundigen eene welkomen gelegenheid aanbieden om over den raadselachtigen bouw van dit hemelligchaam nasporingen te bewerkstelligen, en tevens het tot beslissing te brengen of deze Komeet al dan niet een vaste kern bezit.

Mogt echter metterdaad aan de Komeet een zigtbare dwarrelende kern waargenomen worden, zoude zij voor ons een nog groeter belang verkrijgen, vermits zij dan, op den tijd van haren digsten stand tot ons, het middel zoude aangeven om tot een nog juister kennis van den afstand der zon van de aarde te geraken. Over den staart der komeet, die insgelijks op den tijd harer grootste nabijheid tot ons, zich in eene zeer gunstige stelling vertoonen zal is eerst dan iets tevruit te zeggen, wanneer hij alhans gedeeltelijk ons in gezigt gekomen zal zijn. Voor als nog is hij geheel van ons afgewend, achter den dampkring der komeet verborgen.

Missien.

De eerwaarde heer *Odin* van de congregatie der Sint-Lazaristen, missionnaris in de Vereenigde Staten, die voor de belangen zijner missie naar Europa gekomen was, vertrekt wederom naar Amerika. Na eenigen tijd in Rome verbleven te zijn, alwaar hij de acten van het laatste concilie van Baltimore had overgebragt, heeft hij vele steden van Italie bezocht, onder anderen Turin, alwaar hij veel onderstand voor de kerken van Missouri heeft ingezameld. Hij heeft verzocht om openlijk zijne erkentelijkheid aan de edelmoedige geschenken te betuigen, die de behoefte van den godsdienst in die landen begrepen hebben en die door hunne aalmoezen en de middelen om het geloof in die streken te verspreiden, hebben willen doen. De heer *Odin* had reeds eenige missionnarissen, die in het afgeloopen jaar te Livorno ingescheept waren, doen vertrekken. Hij zelf zal er ook nog meerdere mede nemen. Twaalf geestelijken, medeleden van zijne congregatie, vertrekken met hem naar Amerika. Sommigen zijn uit Lijen, anderen uit Genua; eenige godvruchtige dochters, die voor de kloosters bestemd zijn, vertrekken insgelijks naar Missouri. Deze versterkingen zullen groote diensten in een zoo groot uitgestrekt landschap als dat van Missouri, hetwelk minder dan veertig priesters telt en waar de meer door de aanhoudende landverhuizingen bevolkt wordt, bewijzen.

De heer *Odin* heeft reeds Parijs verlaten en zal te Havre ingescheept worden. Hij begeeft zich onmiddelijk naar Nieuw Orleans en vandaar met de stoombooten naar Mississippi, vergezeld van den heer *Moni*, missionnaris te nieuw Orleans, die in Europa gekomen was om zijne gezondheid te herstellen.

Uit den Vereenigden Provintiën van Holland 22 Sept. 1835.

Hoezeer ook de schrijver van het schandige, ongodsdienstige en heiligtergende boekje, getiteld: »*De Miraculeuse Medaille. Een woord, dat geschikt is aan alle Roomsch-Katholijken, die in Rotterdam en in de andere zeesteden van Holland wonen. Tot een Profetenkind.*« die waarschijnlijk ook de vernuftige schrijver der aan het einde van hetzelfde boekje, geannonceerde even kostbare werken zijn zal, *addiviteert*, om in het zinneloos huis alhier opgesloten te worden, moeten wij echter met leedwezen melden, hoe gaarne ook wij zouden zien, dat aan zijn zoo ijverig verlangen voldaan werd, er tot heden geene plaats is. Wat nu zijne godsdienstige gevoelens betreft, aan ieder zal toeschijnen als andersgezinden als Mijzelven, dat het Catholicismus hem zeer aan het hart ligt.

Met dit een plaatsje in uw geacht dagblad te verleenen, tot antwoord aan gemelden schrijver, zal ik verpligten

Een Menschenvriend.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

Bij de Gebroeders LANGENHUISEN, *te 's Bosch, zijn verders verschenen:*

1o. J. C. FEISTER, Handboek van Onderrigt en Stichting voor Geknurden en degenen, die voornemens zijn te huwen. Naar de tweede Hoogd. uitgave vrij vertaald door S. WIJNANTS, Pastoor te *Alphen*, gr. 12o, 335 bladz. Prijs slechts 80 cents. Met goedkeuring. 1828.

2o. J. PULLENBERG, Gebeden en Overwegingen voor Katholijken, voornamelijk met betrekking tot de geloofwaardigheid en belangrijkheid der godsdienstwaarheden, Kerkelijk goedgekeurd. 1834. Valijn papier. Prijs *f* 2-40.

3o. Plan van een Belastingstelsel door C. Mulder à 10 cents, derde druk.

4o. Brieven over de Genade.

5o. Leven van den H. Paulinus, bijgenaamd de Wonderdoenster der 19 Eeuw, à 80 cents.

6o. Negendaagsche Oefeningen tot Dito à 20 cents en

7o. Medailles tot Dito à 10 cents.

BEKENDMAKINGEN.

Het doorgetimmerde HEEREN- en DAMES-RIJTUIG, geheel in deftigen kwaliteit met en voor hebbende overgeplaatst naar de Gemeente *BAARLO*, bij deze zijnen hartelijken dank aan zijne begunstigers, recommanderende zich verder in hunne vriendschap.

Middelbroek, den 21 September 1835. F. J. VAN SON.

De Heer *H. TEURLINCX*, te *Oirschot*, zijn te bekomen EIKENHEESTERS en KWEEKHEESTERS, en verdere soorten van LEVENDE PLANTSOENEN, voor de

---

De Notaris *JOH. DE REECH*, te *'s Hertogenbosch*, heeft provisioneel Verkocht:

1ste Koop.

Eene onlangs grootendeels vernieuwde extra wel ter hering staande HUIZINGE, genaamd *de Trompetter*, geq. C, 200, met OPENPLAATS en daarop gebouwde WONING, LOODS, PAKHUIS en verder Aanhooren, te *'s Hertogenbosch*, in de Hinthamerstraat; met de slagen, voor . . . . . *f* 3840-«

2de Koop.

Eene wel ter nering staande HUIZINGE, genaamd *Valkenburg*, geq. D, 561, met OPENPLAATS en verder Aanhooren, te *'s Hertogenbosch*, op het Hinthamerstraatje, voor . . . . . *f* 1900-«

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven, zullende de Finale Verkooping geschieden te *'s Hertogenbosch* in het *Stads Koffijhuis*, bewoond bij *WILLEM REEMANS*, op Maandag den 28 September 1835, des avonds ten 7 ure.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, den 22 September.

Rogge,	het nederlandsch pond,	*f* 0-80	à 0-90,
Boekweit,	»	» 0-80	à 0-00,
Haver,	»	» 2-60	à 0-00,
Garst,	»	» 0-00	à 0-00.

Het nederlandsch pond boter . . . . . » 0-50 à 0-00.

De vier nederlandsche ponden roggebrood 26 cents.

AMSTERDAM, den 21 September.

Tarwe, nieuwe, 128, 129 pond Rostokker *f* 160, 162; 130 pond Nordter *f* 150, 132 pond zuike jarige Zeeuwsche *f* 162.

Rogge, in den doen, 122, 123, pond Hgw *f* 136; 126, 129 pond N. Overijssel *f* 140.

Gerst, in winkel, 108, 111 pond N. Oldenmer winter *f* 103, 114.

Haver, 87 pond N. Groninger dikke *f* 90, 79, 80 pond Zwarte *f* 87.

Boekweit, prijshoudend 120 pond N. Nieuwer *f* 165.

Koolzaad, minder handel, Noorder 69 p. Elve 65 p. st.; 2 Kats te leveren in Oct. 69 p. st.; in Nov. 69 p. st.; in April 1836, 71 p. st.

Lijnzaad, *f* 190 à 210.

Hennepzaad, *f* 150 à 210.

SCHIEDAM, den 21 September.

Fenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 19.50; zonder de heffing.
Amst. Proef het » » 22.25

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te London waren den 19: 3 pCt. gec. 90⅞, 91; Holland 2½ pCt. 54⅜; 5 pCt. 102⅞; Sp. 42½; Port. 57¼.

Te Parijs den 20 uitmaakte van zondag geene fondsbeurs.

Te Antwerpen waren den 22: Belg. 100½; O. Metalliques Sp. Guebb. 34½; perpet. 35, 34½; Leening 1834, 44, 43¼, ⅛; Cortes 34, 32¾; Uitg. 14⅜; Nap. renten 91; Sicil. 93; Rom. L. 101; id. le Août 92⅛; Prat. 85⅞.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

DINGSDAG, *den 22 September.*

Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
			Spanje. pCt.			
54⅛	54⅜	54⅜	Certificat L. F. B. 5			
101⅛	101⅜	101⅜	Dito Falc. & C. . 5			
23⅝	24	23⅝	Leen. Bonc. R. . 5			
94⅛	94⅜	94⅛	Dito 5			
25⅝	25¾		Rusland.			
			Obl. Hope and Co. 5			
10⅞	10⅞	10⅞	Dito 5			
			Cert. dito . . . 5			
			Obl. te Londen . 5			
			Cert. te Hamb. . 5			
			Inscript. Assig. 6			
			Certificat. dito. 6			
			Portugal.			
34⅛	34⅜	34¼	Obligation. te Lond. 3			
			Polen.			
20⅛	20⅜	20⅛	Aand. Loot. . . . 100			
14⅞	14⅞	14⅞	Dito Rothschild . 5			

Eligste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
			Pruisen. pCt.			
3⅛	3⅛	3⅛	Aand. loot. R. 50 .	104⅛		
			N. te Londen 1830 4			
			Oostenrijk.			
92⅞	93		Obligatiën dito fine 3			
			Metaliek 5	100		
			Dito 2½			56⅛
			Wenn. B. Gesl. C. 5			
98⅝			Dito 4			
99⅛			Cert. Stadsb. dito 2½			
69	69⅛		Ween. Bankact. . 3			
69⅞			N. Weener aandeel.	700		
			Denemarken.			
			Leening te Lond. 3			
			Brazilien.			
149½			Dito Rothschild . 5			

Koers van het Geld: Beleen. 2¾ en Prol. 3¼ pCt.

Te *'s Hertogenbosch*, bij de Gebr. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.